

Mestni deškiški list

č 28

1918/19.

Letno poročilo

I. mestne šestrazredne deške ljudske šole
v Ljubljani

o vojnem šolskem letu 1918/19.

V spomin na ujedinjeno Jugoslavijo

sestavil in na svetlo dal šolski vodja

JAKOB DIMNIK.

**Jugoslaviji služili
bomo in le njo ljubili.**

E. Gangl.

V Ljubljani, 5. julija 1919.

Založila I. mestna deška ljudska šola. — Natisnila Učiteljska tiskarna, Ljubljana.

Letno poročilo

I. mestne šestrazredne deške ljudske šole
v Ljubljani

o vojnem šolskem letu 1918/19.

V spomin na ujedinjeno Jugoslavijo

sestavil in na svetlo dal šolski vodja

JAKOB DIMNIK.

**Jugoslaviji služili
bomo in le njo ljubli.**

E. Gangl.

Naš kralj Peter I. Karađorđević.
(Rojen 12. julija 1844. l. v Beogradu.)
V Ljubljani, 5. julija 1919.

Založila I. mestna deška ljudska šola. — Natisnila Učiteljska tiskarna, Ljubljana.

Letno poročilo

I. mestne šestranske deške ljudske šole

v Ljubljani

o vojnem šolskem letu 1918/19.

V spomin na ujedinjeno Jugoslavijo

izdali in objavili

JAKOB DIMNIK

č. 28

Ljubljana, 5. maja 1919.
Doma in v ožji okolici.
E. G. 9011838

E. 9011838

V Ljubljani, 5. maja 1919.

Kratica: I. mestna deška ljudska šola. - Mestna šola v Ljubljani.

Naš kralj Peter I. Karadžordžević.

(Rojen 11. junija 1844. l. v Belgradu.)

Naš kralj Peter.

Kralj Peter I. Karadžordžević je bil rojen dne 11. junija leta 1844. kot sin kneza Aleksandra in Perzide Karadžordžević v Belgradu. Knez Aleksander je vladal v Srbiji od leta 1842. do 1848. Najstarejši sin Peter je obiskoval šole v Švici in v Parizu. Leta 1867. je dovršil študije. Ko je leta 1870. izbruhnila vojna med Francijo in Nemčijo, je vstopil kot prostovoljec v francosko armado. Udeležil se je več bitk in je bil odlikovan z redom častne legije.

Medtem so se pripravljali na Balkanu veliki dogodki. Velika večina balkanskih Slovanov je trpela pod turškim jarmom. Na Balkanu je izbruhnila vstaja.

Peter je skrivaj odšel iz Švice in se je hipoma pojavil med bosanskimi vstaši pod imenom Peter Mrkonjić. Tudi nekaj Slovencev se je takrat borilo med vstaši in so poznali Petra, ki je živel z vstaši po gozdih in bornih kočah in se je z njimi boril za svobodo — Bosne in Hercegovine.

Nazadnje so se morali vstaši umakniti, zakaj leta 1878. je Avstrija zasedla Bosno in Hercegovino. Tako je prišla ta nesrečna dežela izpod enega jarma pod drugega. Peter je odšel v Črnogoro, kjer se je v Cetinju oženil z Zorko Ljubico, hčerjo črnogorskega kneza Nikole (1883). Iz tega zakona so bili trije otroci: Jelena, Gjorgje in Aleksander, sedanji naš regent (rojen 1889) na Cetinjah. Leto nato (1890.) je umrla sedanjemu kralju Petru žena Zorka na Cetinjah.

Princ Peter je nato odšel z otroki zopet v Švico, kjer je bival od leta 1895. kot privatna oseba. Zanimal se je za dogodke na Balkanu in v Srbiji in je bil v vedni zvezi s svojimi francoskimi prijatelji. Razmere v Srbiji so postajale vedno bolj žalostne, dokler niso srbski častniki odstranili kralja Aleksandra Obrenovića. Narodna skupščina je na to izbrala Petra Karadžordževića za kralja. Dne 25. junija je Peter prisegel na ustavo in dne 20. oktobra 1904. je bil slavnostno kronan za srbskega kralja. Evropske države so ga priznale.

Pod njegovo vlado je Srbija začela misliti na osvobodjenje vseh svojih bratov. V balkanski vojni leta 1912 so Srbi osvobodili svoje brate izpod turškega jarma in v sedanji svetovni vojni pa izpod avstrijskega jarma. Kralj Peter je doživel osvobodjenje in ujedinjenje jugoslovanskega naroda, za kar se je boril v mladosti z bosanskimi ustaši.

Slava Petru I., kralju Srbov, Hrvatov in Slovencev!

A. Šolsko oblastvo.

I. Ministrstvo za prosveto in verstvo v kraljestvu SHS v Beogradu.

1. Ljubomir M. Davidović, minister za prosveto.
2. Dr. Alaupović, minister za verstvo.

II. Poverjenišstvo za nauk in bogočastje za Slovenijo v Ljubljani.

Dr. Karel Verstovšek, poverjenik za nauk in bogočastje.

III. Višji šolski svet za Slovenijo v Ljubljani.

1. Profesor Fran Vadnjal, predsednik.
2. Dr. Ivan Grafenauer, predsednikov namestnik.
3. Dr. Fran Skabernè, poročevalec o upravnih in gospodarskih šolskih zadevah.
4. Dr. Stanko Majcen, drugi poročevalec o upravnih in gospodarskih šolskih zadevah.
5. Engelbert Gangl, višji šolski nadzornik za ljudske šole.
6. Fran Gaberšek, višji šolski nadzornik za ljudske šole.
7. Dr. Ivan Grafenauer, višji šolski nadzornik za srednje šole.
8. Dr. Leopold Poljanec, višji šolski nadzornik za srednje šole.
9. Stolni dekan Josip Majcen, zastopnik cerkve.
10. Stolni kanonik Ignacij Nadrah, zastopnik cerkve.
11. Jakob Dimnik, zastopnik staršev.
12. Alojzija Štebi, zastopnica poverjenišstva za socialno skrbstvo.
13. Luka Jelenc, zastopnik ljudskošolskega učiteljstva.
14. Ivan Štrukelj, zastopnik ljudskošolskega učiteljstva.
15. Dr. Anton Breznik, zastopnik srednješolskega učiteljstva.
16. Dr. Simon Dolar, zastopnik srednješolskega učiteljstva.

IV. Mestni šolski svet.

Predsednik: dr. Ivan Tavčar, župan ljubljanski.

Namestnik: dr. Miljutin Zarnik, magistratni ravnatelj.

Okrajni šolski nadzornik: Fran Lavtižar.

Zastopnik cerkve: prelat Andrej Kalan.

Učitelja-strokovnjaka: Janez Levec in Juraj Režek.

Zastopniki mestne občine: Anton Likozar, dr. Josip Pipenbacher, Rasto Pustoslemšek, dr. Karel Triller.

Zastopnika deželnega odbora: Janko Jeglič in Ignacij Zaplotnik.

V. Učiteljski zbor I. 1918/19.

1. **Jakob Dimnik**, stalni nadučitelj in šolski vodja, razrednik II. a razreda, vodja trirazredne gremijalne trgovske nadaljevalne šole in trirazredne obrtne nadaljevalne šole za mehaniško-tehniške obrti; zastopnik staršev v višjem šolskem svetu; član kuratorija mestnega deklškega liceja in slovenske trgovske šole, član šolskega odbora obrtnih nadaljevalnih šol in gremijalne trgovske šole; občinski svetnik ljubljanski od 1896. l. dalje; načelnik šolskega odseka v občinskem svetu.

2. **Ivan Belè**, stalni učitelj; usposobljen iz francoskega jezika za učiteljšča, meščanske in ljudske šole; ima kot učitelj francoskega jezika na tukajšnji realki dopust.

3. **Juraj Režek**, stalni učitelj, razrednik IV. a razreda; zastopnik učiteljstva v mestnem šolskem svetu.

4. **Luka Jelenc**, stalni učitelj, razrednik VI. razreda, izprašan za meščanske šole iz I. skupine, zastopnik učiteljstva v višjem šolskem svetu, usposobljen iz obrtno-trgovskih predmetov za obrtno-nadaljevalne šole, učitelj na gremijalni trgovski šoli.

5. **Jakob Furlan**, stalni učitelj, razrednik V. razreda, usposobljen iz obrtno-trgovskih predmetov za obrtne nadaljevalne šole, varih ubožnih knjig in zbirki učil.

6. **Fran Galè**, stalni učitelj, razrednik IV. c razreda, usposobljen iz obrtno-trgovskih predmetov za obrtne nadaljevalne šole.

7. **Evgen Legat**, stalni katehet, ima kot ravnatelj Zadružne zveze dopust.

8. **Vendelin Sadar**, stalni učitelj, razrednik III. b razreda, usposobljen iz risanja in iz obrtno-trgovskih predmetov za obrtne nadaljevalne šole, varih učiteljski ročni knjižnici; je učil v VI. razredu geometrijsko in prostoročno risanje, poročnik v r.

9. **Pavel Zajc**, stalni katehet, je poučeval veronauk v vseh razredih.

10. **Alojzij Novak**, stalni učitelj, razrednik III. a razreda, usposobljen iz risanja za obrtne nadaljevalne šole; ima od 15. marca dalje bolezenski dopust; je poučeval do dopusta v VI. razredu geometrijsko in prostoročno risanje; poročnik v r.

11. **Ignacij Labernik**, stalni učitelj; prideljen v službovanje na šoli oo. Salezijancev na Rakovniku.

12. **Friderik Repovš**, stalni učitelj, razrednik II. b razreda, usposobljen iz risanja za obrtne nadaljevalne šole; je poučeval prostoročno risanje v V. razredu, poročnik v r.

13. **Josip Ambrožič**, stalni učitelj, razrednik IV. b razreda, usposobljen iz obrtno-trgovskih predmetov za obrtne nadaljevalne šole, voditelj cerkvenega petja in orgljavec, učitelj na gremijalni trgovski šoli.

14. **Ludovik Ivnik**, stalni učitelj, razrednik I. a razreda; od 15. marca dalje na dopustu; je poučeval do dopusta petje v III. a, IV. a in VI. razredu in telovadbo v III. a razredu.

15. **Ana Likožar**, usposobljena učiteljica; nadzorovateljica Dnevnega zavetišča.

16. **Ana Košca**, usposobljena učiteljica, razrednica III. a razreda, je nadomeščala od 16. septembra 1918 do 4. januarja 1919 učitelja Vendelina Sadarja, ki je bil do tega dne v vojaški službi.

17. **Ljudmila Čermak**, usposobljena učiteljica, razrednica III. b razreda, je nadomeščala od 16. septembra do 6. decembra 1918 učitelja Ludovika Ivnika, ki je bil do tega dne v vojaški službi.

18. **Marija Jurman**, usposobljena učiteljica, razrednica II. b razreda, je nadomeščala od 16. septembra do 1. decembra 1918 učitelja Alojzija Novaka, ki je bil v vojaški službi. Od 1. decembra 1918 do 7. januarja 1919 je nadomeščala učitelja Ludovika Ivnika, ki je imel do tega dne bolezenski dopust. Od 15. marca do 25. aprila 1919 je nadomeščala učitelja Alojzija Novaka, ki je imel bolezenski dopust. Dne 25. aprila je prevzela Jurman službo na šoli v Ptuj.

19. **Serafina Baraga**, usposobljena učiteljica, razrednica I. b razreda, je nadomeščala učitelja Ivana Beleta, ki je na dopustu.

20. **Ljudmila Rapè**, izprašana učiteljica, razrednica I. a razreda, je nadomeščala od 16. septembra 1918 do 17. januarja 1919 učitelja Fridrika Repovša, ki je bil v vojaški službi. Od 26. februarja pa do 15. septembra 1919 je bila pa Rapetova razrednica v II. a razredu, kjer je nadomeščala šolskega vodjo, ki je imel kot razrednik bolezenski dopust.

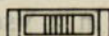
21. **Antonija Bahovec**, izprašana učiteljica, razrednica I. b razreda, je nadomeščala od 15. novembra 1918 do 4. januarja 1919 učiteljico Serafino Baraga, ki je imela ta čas bolezenski dopust. Od 15. marca pa do zaključka šolskega leta je pa nadomeščala učitelja Ludovika Ivnika, ki je imel dopust.

22. **Frančiška Plehan**, izprašana učiteljica, razrednica I. b razreda, je nadomeščala od 5. maja do 4. junija učiteljico Serafino Baraga, ki je imela bolezenski dopust.

23. **Petra Obersnu**, izprašana učiteljica, razrednica III. a razreda, je nadomeščala od 1. maja dalje učitelja Alojzija Novaka, ki je imel bolezenski dopust.

24. **Marija Jurdana**, usposobljena učiteljica, je poučevala od 14. maja dalje v VI. razredu po 2 uri na teden srbohrvaščino.

Šolski sluga: Ferdinand Pirc.

B. Ujedinjena Jugoslavija.

Tu prožijo si roko
Slovenec, Srb, Hrvat,
ter ginjen se globoko
objema z bratom brat!

Janko Leban.

I. Praznik jugoslovanske svobode.

Dne 29. oktobra 1918 je praznoval slovenski narod dan svojega osvobojenja iz večstoletnega suženjstva. Ta dan je bila prva slavnostna, veličastna manifestacija v svobodni Jugoslaviji. S to manifestacijo je pokazal slovenski narod svoje neizmerno veselje, ker je bila dne 18. oktobra 1918 prvič od predsednika svobodnih Zedinjenih držav proglašena svoboda in popolna neodvisnost tudi našega jugoslovanskega naroda.

Svobodni smo!

Proslave tega narodnega praznika, dne 29. oktobra 1918, se je vsled sklepa manifestacijskega odbora udeležila tudi šolska mladina ter korakala v veličastnem sprevodu pod nadzorstvom svojih učiteljev in s šolskimi zastavami, okinčana z bršljinom, narodnimi trobojnimi znaki in s slovenskimi, hrvatskimi in srbskimi zastavicami v rokah. Ta veličastna manifestacija je začrtala v mladini trajne spomine na praznik jugoslovanske svobode.

II. Proslava svobodne države Jugoslavije.

Mladina in učiteljstvo I. mestne šole sta praznovala postanek Jugoslavije zelo slovesno in sicer najprvo z izredno slavnostno konferenco, pri kateri je govoril šolski vodja Dimnik slavnostni govor. Šolski mladini se je v soboto, dne 23. novembra 1918, po vseh razredih predavalo o Jugoslaviji in njeni narodni vladi in pela tudi v vseh razredih narodna himna *Lepa naša domovina*! Na podstavi teh predavanj so se pisale prihodnje dni učni stopnji primerne spisovne naloge. Zaključila se je ta domoljubna slovesnost naslednjo nedeljo z zahvalno službo božjo, katere so se udeležili učenci vseh razredov s svojim učiteljstvom, okinčani vsi s trobojnimi znaki. Gospod katehet Pavel Zajc je imel ob tej priliki zelo lep, slavnosti primeren govor, katerega so učenci, učiteljstvo in drugi verniki poslušali z veliko pazljivostjo. Na vse je napravil ta govor globok vtis. Po končani maši je bil „Te Deum“ in učenci so pod spretnim vodstvom učitelja Ambrožiča z globokimi čustvi zapeli Zahvalno pesem in na to iz polnega srca in z vsem navdušenjem tri kitice naše himne *Lepa naša domovina*! Solze veselja so igrale mladini v očeh, dokaz, da ji je slavnost segla globoko v srce in ji začrtala trajne spomine.

Na izredni slavnostni konferenci je šolski vodja učiteljski zbor tako-le nagovoril:

Regent Aleksander.

(Rojen 18. decembra l. 1889. na Cetinjah.)

Slavni učiteljski zbor!

Živimo v času velikih svetovnih dogodkov, ki z mrzlično naglostjo hité drug za drugim in ki po učinku in vtisu prekašajo drug drugega. Stara, bolehná Avstrija, ki nam Slovanom ni bila nikdar dobra mati, ampak kruta mačeha v najslabšem pomenu te besede, je razrušena. V njenih lepih, čarobnih in bogatih pokrajinah, ki so namočene s krvjo naših očetov, sinov, bratov, tovarišev in prijateljev, proslavlja dan svojega vstajenja svobodná država **Jugoslavija**, ki je združila vse Jugoslovane, Slovence, Hrvate in Srbe, pod en prapor. Blagoslovljena bodi naša nova svobodná država in hvaljen bodi Bog in Gospod vojskinih trum, ki si iz potokov slovanske krvi, iz trpljenja, preganjanja, zaničevanja in uboštva, ki smo ga morali prenašati **Jugoslovani** ob času grozne svetovne vojne, ustvaril troedinemu narodu **SHS** novo svobodno domovino! Skoraj pet let smo živeli v najhujšem trpljenju, skrbih in pomanjkanju, potrti in neobčutni in vsi bedo prenašali voljno, kakor bi bila usoda, ne pa zlo, katero treba iztrebiti. Strašni stari časi so, hvala Bogu, za nami in dvignili smo prapor nove dobe, v kateri hodi veličast demokratizma in samoodločbe narodov kakor prorokinja novega svetá in roditeljica novega človeškega rodu od srca do srca, budeč in tolažeč, saj naznanja vsem Slovanom dan odrešenja.

Skrbi, verige bodo odstopile.
odpadlo bo železje njih okorno.

— — — — —

Od daleč vgledaš zemljo zaželjeno,
povrnjena veselja je zamuda,
in plačani so poti, polni truda,
srce otrpne ti razveseljeno.

Tako nam piše pesnik **Prešeren**.

In naš **Gangl** pa pravi:

Ob glavi glava, v dušah misel ena:
dospela doba je Matjaža kralja!
V udarcu enem srca so vznesena,
pretrgana noči je mrzla halja,
v plamenih src se je užgal naš dan!
Roke se sklepajo k zavezi sveti:
Živeti, ne trpeti le in mreti —
naš svet rodi se, z vihro razmaján!

A novi svet potrebuje pred vsem resnih in značajnih delavcev novih svetovnih naziranj. V to vrsto delavcev smo pa v prvi vrsti poklicani učitelji, ki imamo v rokah mladino — up in bodočnost troedinega jugoslovanskega národa. Stari duh bivše Avstrije naj popolnoma izgine iz naših šol in mladina naj se nje starosti primerno vpelje v našo novo državo, da se bo vsak učenec čutil z dušo in srcem ne samo

Slovenca ampak tudi Jugoslovana. V mladih dušah in srcih naj se neti medsebojna bratska ljubezen med Slovenci, Hrvati in Srbi, da se bo vsak otrok zavedal, da je Jugoslován z dušo in telom, da smo si s Hrvati in Srbi po srcu in krvi pravi bratje in sestre. Zgodovinski pouk naj se prevredi tako, da mu bo temelj národnost in jugoslovanska zgodovina. Mladini naj se z navdušenimi, v srca segajočimi besedami opiše lepota in čarobnost naše svobodne Jugoslavije, ki se razprostira od Jadranskega do Egejskega in Črnega morja. Namesto usiljenih pesmi, ki smo jih prepevali z učenci v bivši Avstriji, naj zadoné po naših šolah národne himne jugoslovanskega národa, ki so: Lepa naša domovina, Naprej zastava Slave, Hej Slovani, Kje dom je moj, Slovenec sem, Slovenac - Srb - Hrvat, Rado ide Srbin v vojnike itd.

Seznamimo šolsko mladino takoj z ustrojem naše Narodne vlade v Ljubljani in Narodnim Vjećem v Zagrebu ter jo poučujmo, da moramo biti tej vladi zvesti in vdani ter se ravnati po vseh njenih ukazih ter v bratski slogi in ljubezni delati s Hrvati in Srbi za srečno bodočnost jugoslovanskega národa. Spominjajmo se pogosto naših junakov jugoslovanskih in ententinih držav, ki so nas vzdignili iz tisočletnega suženjstva in nam ustvarili svobodno Jugoslavijo; pozabiti pa tudi ne smemo največjega dobrotnika in rešitelja tlačениh národov, slavnega Wilsona.

Končujem z „Zborom mladine“, iz najnovejše Ganglove pesnitve „Tabor“, ki se glasi:

»Na mesta njih, ki so živeli,
za nas čutili in trpeli
in pa umrli so za nas,
zdaj kliče nas usodni čas!
Vsi zdaj hitimo, da bo delo,
od njih začeto, nam uspelo!
Rod z zvestim delom naš cvetan
pričara v dom svobode dan!
Po žilah polje vroča kri,
in v vedri glavi misli zdrave —
tako iz duše nam kipi
ukaz: Naprej zastava Slave!« —

Živla Jugoslavija!

Živla Národna vlada v Ljubljani!

Živilo Národno Vće v Zagrebu!

(Živijo! Živijo! Živijo!)

III. Národní prazník Jugoslavije.

a) Naredba národne vlade SHS v Ljubljani, oddelek za uk in bogočastje z dne 6. decembra 1918, števí. 9142: Vsled odredbe predsedstva „Narodnega Vćea“ v Zagrebu se proglašá v svrhu populari-

zacije in svečane proslave zgodovinskega dogodka ujedinjenja naroda SHS — dan 1. decembra za narodni praznik. Ta praznik se bo tekočega leta radi prometnih neprilik praznoval izjemoma dne 14. in 15. decembra. Za slovesno obhajanje tega spominskega praznika se za vse šole v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani ukazuje naslednje:

Dne 14. decembra, ki bodi pouka prost dan, se udeleži mladina po vseh šolah s celokupnim učiteljstvom posebne skupne zahvalne službe božje. Pri službi božji se prebere mladini adresa Narodnega Vjeća in odgovor Njegove kraljeve Visokosti regenta Aleksandra. Po službi božji se zbere mladina s svojimi učitelji v šolskih prostorih, kjer se ji skupno ali po posameznih razredih — pojmovanju primerno — raztolmači slavnost in vzneseno pojasni zgodovinski dogodek ujedinjenja troimenega naroda države SHS. Priporoča se, da se že ob tej slavnostni priliki poda mladini kratek življenjepis dinastije Karadžordževićev ter opiše njihove zasluge za ujedinjenje naroda. Omeni naj se tudi dosedanje delo naših prvoboriteljev za to ujedinjenje.

Poverjenik:

Dr. Verstovšek, l. r.

- b) Poročilo šolskega vodstva mestnemu šolskemu svetu: Z ozirom na tamuradni dopis z dne 8. dec. 1918 št. 2076 poroča podpisano vodstvo, da se je praznoval národni praznik Jugoslavije na I. m. šoli tako-le. Ker je poslopje I. m. šole zasedeno z vojaštvom in se vrši vsled tega za učence I. m. šole poldnevni pouk na II. m. šoli, zaradi tega se predavanje o Jugoslaviji ni moglo vršiti v nedeljo po cerkveni slovesnosti, ampak se je to zgodilo že v soboto, dne 14. t. m. Ta dan se je po vseh razredih pojmovanju učencev primerno raztolmačila slavnost in pojasnil zgodovinski dogodek ujedinjenja troimenega národa države SHS. Mladini se je podal kratek življenjepis dinastije Karadžordževićev ter opisale njihove zasluge za ujedinjenje národa. Omenjalo se je tudi dosedanje delo naših prvoboriteljev za to ujedinjenje. Po predavanju so se vršile po razredih slavnosti primerne deklamacije, n. pr. Otrokovo domoljubje, Moj dom, Domovini, Slovenec sem itd. Med deklamacijami so se prepevale národne pesmi: Kje dom je moj?, Hej Slovani!, Naprej zastava Slave! in Lepa naša domovina.

V nedeljo, dne 15. decembra, se je vdeležila vsa šolska mladina s svojim učiteljstvom zahvalne službe božje, pri kateri se je prečitala mladini adresa Národnega Vjeća in odgovor Nj. kr. Visokosti regenta Aleksandra.

V spomin na ta veseli dan se je dodal šolski zastavi trobojni trak — slovenski, hrvatski in srbski — z napisom: a) na slovenskem trobojnem traku: „V spomin na 1. december 1918.“ — b) na srbskem trobojnem traku: „Ujedinjena Jugoslavija.“ — c) na hrvatskem tro-

bojnem traku: „Kraljestvo SHS“. S to zastavo je korakala mladina k sv. maši, ki se je končala s „Te Deum“ in „Lepo našo domovino“.

Na podstavi tako vršeče se slavnosti so se pisale naslednje dni po razredih učni stopnji mladine primerne spisovne vaje in naloge, da se tem globlje začrta mladini v dušo in srce praznovanje prvega narodnega praznika ujedinjenja troimenskega národa Slovencev, Hrvatov in Srbov države SHS.

Jakob Dimnik, š. v.

IV. Preustroj zgodovinskega pouka v Jugoslaviji.

Naredba národne vlade SHS, oddelek za uk in bogočastje:

Z ustanovitvijo samostojne jugoslovanske države je poleg drugih, že v prehodni dobi nujnih reform na ljudskih in meščanskih šolah zlasti tudi potreba, da se preustroji dosedánji zgodovinski pouk na teh šolah. Učenci naj pač tudi v bodoče spoznajo najvažnejše prigodbe iz svetovne zgodovine sploh, a pred vsem naj se pa поблиže seznani z zgodovino slovanskih narodov, severnih (Čeho-Slovakov, Poljakov, Rusov), zlasti pa z zgodovino jugoslovanskih plemen, lastnega troimenega naroda — ujedinjene države SHS — Slovencev, Hrvatov in Srbov. Že priproste pripovedke in zgodovinske povesti v najnižjih razredih, ki naj se primerno vpletajo med berila, naj kažejo v to smer zgodovinskega pouka. Med slike iz občne zgodovine naj se potem smotreno uvrščujejo zgodovinske in kulturno-zgodovinske slike iz vseh dob zgodovine slovanskih narodov, zlasti jugoslovanskih plemen. Starost (od nekdaž že tukaj prebiva moj rod — če zna kdo za drugega, pove naj, odkod?) in mnogoštevilnost slovanskih rodov (Slovan povsod brate ima) naj budita v mladini ponos, široka razseljenost Sovanov (Največ sveta otrokom sliši Slave) naj dviga pogum, odlične zmožnosti duha in telesa samoza-vest itd. Slavni Slovenci, Hrvati in Srbi ter odlične zgodovinske osebnosti drugih slovanskih narodov, zlasti Čehov in Poljakov, naj ustanavljajo v šolski mladini značaj in netijo v njej iskreno domoljubje. Pa tudi iz žalostnih časov slovanske zgodovine, iz časov suženjstva in hlapčevanja slovanskih plemen, zlasti še lastnega slovenskega naroda naj črpa mladina ljubezen in moč, da kdaj sveto služi sveti domovini. Seznaniti je mladino z večno zgodovinskimi dogodki narodnega osvobojenja in vstajenja v samostojni državi SHS. Kakor hitro bo tej državi urejena oblika in ustava, naj narodna šola jugoslovansko mladino pouči o glavnih določilih te ustave, o državljanskih dolžnostih in pravicah.

Poverjenik:

Dr. Verstovšek, l. r.

V. Zapisega ljudskošolskega učiteljstva.

Vsled ukaza višjega šolskega sveta je bilo ljubljansko ljudskošolsko učiteljstvo dne 25. maja v mestni dvorani slovesno zapriseženo. Zapri-sego je vodil mestni župan in predsednik mestnega šolskega sveta gosp.

dr. I v a n T a v č a r. V svojem lepem nagovoru je med drugim pozivljaj zbrano učiteljstvo, da naj se z vso gorečnostjo in odkritosrčno ljubeznijo oklene naše prekrasne jugoslovanske zemlje in njenega dobrega, pridnega in zavednega národa, ki prebiva na tej zemlji; zakaj le tisti učitelj, ki je prožet v dno svoje duše s to ljubeznijo do kraljestva SHS, bo lahko tudi v naši jugoslovanski mladini vzbujal in negoval ljubezen do te naše zemlje in troimenega národa Srbov, Hrvatov in Slovencev. In ta naloga mora biti prva in najsvetejša dolžnost vsakega jugoslovanskega učitelja in učiteljice. (Odobranje.)

Na to je bilo učiteljstvo skupno zapriseženo po tem-le besedilu:

Jaz, N. N., stalni učitelj na mestni šoli prisegam pri Vsemogočnemu Bogu, da hočem vladajočemu kralju Petru I. vdan in poslušen biti, da se hočem držati ustave in da hočem svojo službo točno in vestno izvrševati po zakonih in zakonitih naredbah predpostavljenih mi oblasti. Tako gotovo, kakor mi Bog pomaga!

**Ljubezen do domovine
daje moč;
moč domovini čast.**

**Slovenec sem!
Tako mi mati djala . . .**

C. Statistični pregled učencev

koncem šolskega leta 1918/19.

Razred in oddelek	Število učencev			V era			Materin jezik			Sólo je obiskovalo				Za višji razred			Skrbstvo za siročad						Štuh za zdravje			Mantinki na				
	Dne 16. IX. 1918	Dne 5. VII. 1919	3	rim.-kat.	pravoslavna	evangeljska	druga	slovenski	srbohrvatski	nemški	drug	zelo pridno	pridno	manj pridno	zanikrno	sposobnih	nesposobnih	neizprašanih	Za vstop v srednjo šolo se jih je oglašilo	Dnevno zave- lišče	Društvo za otr. varstvo	Oblike so dobili	Črevlje so dobili	Zajtrk so do- bivali	Telovadili so pri		Abslimentov je bilo	Glasbeno Matice je obiskovalo	Zvonček	Vrtec
																									Sokola	Orla				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
I. a	50	48		48	—	—	—	47	—	—	—	48	—	—	—	39	9	—	—	—	4	3	12	26	12	4	34	—	4	—
I. b	47	48		48	—	—	—	45	—	—	—	47	—	—	—	42	6	—	—	—	4	4	15	28	7	4	40	—	1	—
II. a	49	48		48	—	—	—	48	—	—	—	46	2	—	—	43	5	—	—	1	2	4	12	20	8	4	38	1	3	5
II. b	50	55		55	—	—	—	55	—	—	—	55	—	—	—	38	16	1	—	1	5	4	20	21	10	5	28	1	5	1
III. a	63	60		60	—	—	—	60	—	—	—	54	4	2	—	50	10	—	—	6	2	3	10	36	8	10	51	1	3	2
III. b	63	60		60	—	—	—	60	—	—	—	53	3	2	2	38	21	1	—	4	2	3	16	32	8	6	60	1	2	—
IV. a	55	57		57	—	—	—	56	1	—	—	54	1	2	—	41	16	—	16	2	2	3	15	25	12	6	41	1	4	—
IV. b	54	52		51	1	—	—	49	2	1	—	47	4	1	—	47	5	—	17	2	1	3	10	14	12	3	51	11	13	2
IV. c	52	50		50	—	—	—	48	2	—	—	48	2	—	—	42	6	2	17	5	—	3	15	24	12	8	47	4	2	1
V.	55	54		53	—	1	—	53	—	1	—	49	3	2	—	47	6	1	21	—	1	4	10	29	10	6	32	4	16	4
VL	39	35		35	—	—	—	35	—	—	—	32	3	—	—	27	8	—	2	—	—	3	8	21	8	6	14	2	1	1
Štupaj	577	567		565	1	1	—	559	5	3	—	533	22	9	2	454	108	5	73	21	23	37	143	276	107	62	436	26	54	16

Č. Imenik učencev.*

I. a razred.

Armič Gojmir, Bizjak Boris, Blažič Izidor, *Bolhar Fran*, Borse Albin, Brdnik Slavko, Breskvar Fran, Cej Ivan, Cirk Fran, Debeljak Danijel, Debevec Stanislav, Dinter Branko, Dolničar Marijan, Dolničar Vladimir, Fajon Ivan, *Ferjan Marijan*, Ficker Alojzij, *Ficker Josip*, *Gamerc Nikolaj*, Gianini Hubert, *Gnezda Fran*, *Keber Jožef*, *Kelšin Dragotin*, *Kinkel Karel*, Klemenčič Ivan, *Krušič Ivan*, Lampe Maks, Lumbar Ciril, Menart Bogomil, *Mišvelj Ivan*, *Pirh Alfred*, Počkar Franc, Polanjko Marijan, Rodič Albert, *Rojec Stanislav*, Senčar Ernest, Sešel Jožef, Smole Fran, Srebotnjak Leon, *Schweitzer Rudolf*, Skarabot Marko, Šorn Otmar, Štucin Adolf, Tavželj Alojzij, *Tepež Robert*, *Trpin Rihard*, Zupan Slavko, Žbona Bruno. Skupaj 48.

I. b razred.

Bahovec Srečko, Batagelj Karel, Benčina Karel, Bežan Fran, *Bizjak Rado*, Čadež Marjan, Črtalič Mavricij, Frigidi Avgust, Gorjanc Leopold, *Jerančič Ferdinand*, Kavčič Fran, Koman Fran, *Lipovšek Ferdinand*, Lumbar Zvonimir, *Magolič Ivan*, *Majce Srečko*, Marc Roman, *Miholič Štefan*, Možina Fran, *Oblak Fran*, *Ogrin Alojzij*, *Palčič Branko*, *Perc Bogomir*, Pezdir Fran, Pirc Fran, Pirjevec Milan, Podgoršek Stanislav, *Podkrajšek Rudolf*, *Polovšek Fran*, Polik Ivan, Poljšak Viktor, *Povše Ciril*, *Preinfalk Anton*, Rijavec Viktor, *Rupar Riko*, *Seme Milan*, Seželj Mihael, *Slapar Nikolaj*, Simončič Ivan, *Štrancar Alojzij*, Škriba Fran, Šuštaršič Adalbert, Toplikar Fran, *Uranič Pavel*, Verovšek Dimitrij, Vončina Fran, Wild Jožef, Zupan Milan. Skupaj 48.

II. a razred.

Berčič Rudolf, *Bobnar Rudolf*, Bolta Vekoslav, *Boncelj Jožef*, Bricelj Andrej, Bricelj Jožef, *Čadež Vladimir*, Čehovin Viktor, *Debevc Boris*, *Debevc Ivan*, Dolničar Jožef, Eleršek Jožef, Janc Alojzij, Kaiser Ivan, Klasek Otokar, Klemenčič Leon, Kopetzky Adolf, Kotnik Marijan, Kralj Ervin, Kumelj Otmar, Lumbar Bogomir, *Lunder Rudolf*, *Lužar Jožef*, *Mali Anton*, *Mali Marijan*, Mehora Miloš, *Miklaec Anton*, Naglič Ivan, *Oražem Anton*, *Palčič Milan*, Pavlin Ivan, Petkovšek Rudolf, Pipp Stanislav, *Podkrajšek Karel*, Prelec Bernard, Ravnikar Zdravko, Rejc Viktor, Sitar Karel, Srše Vladimir, *Šarc Peter*, Šefic Ludovik, Šoukal Metod, Teuerschuh Pavel, *Tomšič Anton*, Trtnik Miroslav, Vrhovnik Demeter, Widovitz Viktor, Zemljič Adolf. Skupaj 48.

II. b razred.

Bavdek Fran, Bevk Fran, Božič Alojzij, Čenčur Miroslav, Černač Dalibor, Černe Vladimir, Gantar Julij, Goltes Ivan, *Gregorin Ivan*, Gril Viktor, Hafner Ivan, *Herfort Jožef*, Hočevnar Anton, Jereb Stanko, *Jernejčič Fran*, Kette Alojzij, Kette Fran, Kikelj Ernest, Košič Benedikt, Kramar Ivan, Kunstelj Ivan, Laharnar Ferdo, *Lamut Marijan*, Lipicer Danijel, Lipovšek Maks, Lukič Gabriel, Mahovič Vladimir, Mali Rudolf, Mohar Karel, More Stanko, *Outrata Vinko*, *Pengov Božidar*, Perhave Stojan, Petrič Anton, Pezdir Roman, Poč Stanko, Požar Danijel, Pregelj Alojzij, Premrou Bogdan, Prešern Jožef, *Sikošek Boris*, Slapar Fran, Snoj Jožef, Šarc Jožef, Šembrek Rupert, Telatko Marijan, Terzinar Jožef, Tomšič Ladislav, Trpin Hermanegild, *Trpin Jožef*, Valenčič Adalbert, Vidigaj Rajko, Vidmar Viktor, Zaman Anton, Žibert Viktor. Skupaj 55.

* Kurzivno tiskani so odličnjaki.

III. a razred.

Adanič Milan, Avbelj Pavel, Bernik Milovan, Borse Josip, *Brabenec Ivan*, *Bratulič Karel*, Budilovski Fran, Černič Danilo, Dobrota Rajko, Dolničar Rudolf, Fon Josip, Glavan Josip, Havliček Josip, Iskra Ivan, Jančar Fran, Jelnikar Maks, Jordan Josip, Keržič Viktor, *Klanšek Henrik*, Koleča Edvin, Koleča Rajko, *Koman Vladimir*, Koprivec Karel, Kovačič Edvard, Krečič Janez, Kristl Ladislav, Krištufelc Fran, Legat Uroš, Ložar Anton, *Majce Karel*, Marchiotti Stanko, *Mavec Leopold*, Milošič Ludovik, More Mirko, *Možina Fran*, Narobe Miroslav, Orehek Ivan, Osterman Branko, *Osterman Jakob*, Pavlin Ciril, Pečnik Ivan, Peršin Maks, Pirc Ivan, *Pirjevec Anton*, Pirnat Viktor, Pogačar Stanko, Rak Fran, Ravnikar Fran, Roch Alojzij, Roch Avgust, *Sicherl Henrik*, Steiskal Bogomir, Šavs Fran, Trkman Albin, Traven Josip, Udovič Milan, Zoran Fran, *Zrimšek Karel*, Žulovec Miroslav, Žvokelj Vinko. Skupaj 60.

III. b razred.

Avsec Svetovit, Ban Viktor, Bester Maks, Bischof Rudolf, Blaž Mirko, Brdnik Josip, Cerar Drago, Čerin Vincenc, Čebulj Franc, Čičigoj Valentin, Dolničar Ivan, Fajon Viktor, *pl. Foedrantsperg Viktor*, Gosar Venčeslav, Grošelj Vinko, Gvardijančič Vladimir, Hayne Emanuel, Ilovar Engelbert, Jakopič Anton, Jakil Ervin, Jenko Fran, Juvan Anton, Kalan Alojzij, Kastelic Josip, Kastelic Stanislav, Kovač Maks, Kučec Adolf, Käs Jaroslav, Lumbar Stanko, Marinič Ferdinand, Martinc Ivan, Maček Mihael, Matjašič Ivan, Milavec Stanko, Miller Emil, Nered Albin, Nered Avgust, Nežmah Ferdinand, Nežmah Rudolf, Ocvirk Rudolf, Oven Gabrijel, Plajbes Ivan, Podjed Štefan, Pogačar Stanislav, Pospišil Stanislav, Ramovs Ciril, Reberšak Alojzij, Rejc Avgustin, Sešelj Ivan, Skobe Karel, Šegula Alojzij, Škerl Fran, Škribar Zdravko, Šušnik Srečko, Šorn Josip, Šoukal Franc, Terček Alojzij, Toplak Alojzij, Vahen Mihael, Zemljč Ivan. Skupaj 60.

IV. a razred.

Berčič Miroslav, Berčič Stanko, Bernik Rudolf, Dovič Anton, Dovič Ciril, Gašperčič Bogomir, Gianini Avgust, Golob Ivan, Gostiša Zdenko, Grintal Avgust, Ivačič Josip, Jelnikar Anton, Jeromen Ivan, Jezeršek Anton, Kante Dominik, Kramar Janko, Krečič Alfonz, Krulec Ludovik, Kumelj Adolf, Lipovšek Fran, Mavec Vinko, Megušar Alojzij, Mikič pl. Bojkamenski Anton, Mohar Josip, *Mohorič Alojzij*, Novljan Stanko, Ocvirk Stanko, Osanič Anton, Osanič Ludovik, Osterman Milan, Pečar Stanko, Pelc Pavel, *Perc Anton*, Peršin Ivan, Petrič Fran, *Pirc Josip*, *Poč Ciril*, Pregelj Josip, Režek Boris, Sajovic Stanko, Sattler Emil, Senegačnik Miroslav, Sifter Valter, Smerke Josip, Srebot Ivan, Šefic Vinko, Tomšič Alojzij, Varšek Stanko, Vidmar Miroslav, Voje Josip, Vrhovec Fran, Vrhovec Josip, Zanoškar Ludovik, Zupan Josip, Zupančič Evgen, Zupančič Miroslav, Zupanec Miroslav. Skupaj 57.

IV. b razred.

Acceto Marijan, Babnik Ivan, Blažič Edvard, Debevec Vincencij, Doberlet Mijodrag, *Dolenc Dragotin*, Dragar Viljem, Ferjan Karel, Hilbert Kamilo, Ilovar Josip, Janežič Anton, Jeločnik Silvo, Kamnikar Viktor, Kastelic Vladimir, Keržič Friderik, Klasek Srečko, Klasek Viljem, Koleča Bogomir, Korbar Marijan, Kotnik Milan, *Kraigher Uroš*, Kus Bohumil, *Manfreda Branko*, Meden Miroslav, *Merhar Helijodor*, Pavčič Marijan, Pečnik Vladimir, Perčič Mirko, Premrou Branko, Presinger Bernard, Repnik Alojzij, Rodič Ivan, Sitar Fran, Smole Alojzij, Smole Josip, Spreitzer Bogomil, Šalehar Rajko, Tomšič Ivan, Vrhovec Milan, Vrhovnik Milan, Vrhunc Branislav, Vrtačnik Bogomil, Weibl Alojzij, Zdravje Stanko, Zor Ivan, Zorčič Alojzij, Zupančič Josip, Zupančič Herman, Zupančič Ladislav, Žibert Ladislav, Žnidaršič Sergij, Žorga Marcel. Skupaj 52.

IV. c razred.

Arhar Ivan, Bobnar Fran, Blatnik Stanko, Črnič Josip, Erbežnik Mihael, Florijančič Alojzij, Gärtner Štefan, Gregorec Miroslav, Grošelj Ludovik, Hauptman Stanko, Havliček Vladimir, Hribernik Josip, Hrovat Emil, Jančar Rudolf, Jontez Ivan, Jevnikar Alojzij, Korče Danijel, Korošec Fran, Korošec Miroslav, Levec Maks, Marchiotti Viktor, Marinič Rudolf, *Marolt Rudolf*, Meden Židimir, *Modec Vinko*, Mrdjen Egidij, Mrdjen Viljem, Pavlin Bogomil, Petrič Vinko, Petkovšek Fran, *Pirc Vinko*, Plečnik Anton, Pogačar Ignacij, Prelec Marijan, Reberšak Fran, Semolič Stanko, Smrečnik Vladimir, Šefic Stanko, Šoukal Hijeronim, Štrukelj Egon, Tomšič Alojzij, Tratnik Josip, *Trpin Ivan*, Trzinar Ivan, Vilfan Henrik, Virant Fran, Vrhovec Josip, Vončina Ludovik, *Zaletel Miljutin*, Žurlič Ivan. Skupaj 50.

V. razred.

Benedik Gabrijel, Breskvar Anton, Budilovski Anton, Buh Ivan, Čepeljnik Fran, Černe Andrej, Černe Fran, Černe Ivan, Černjač Vinko, Dolničar Alojzij, Gärtner Vladislav, Goltes Ladislav, Grgolet Venceslav, Grobolschek Edvard, Hojker Viktor, Jesih Alojzij, Juršič Karel, Kastelic Fran, *Kerin Alojzij*, Koman Anton, Korošec Josip, Kos Marijan, Kosar Fran, Košir Miroslav, Kovačič Leon, Krajšek Fran, Kristan Vinko, *Lapajne Julijan*, *Malnarič Milan*, Martelanc Milan, Meze Edvard, Müller Oton, Nered Anton, Ogorevc Rajko, Okorn Rudolf, Pečan Fran, Perdan Ivan, Petrin Karel, Pogačar Tomaž, Ragazi Alojzij, Rejc Josip, Rožič Fran, Sajovic Rajko, Seifert Konrad, Selan Rudolf, Senčar Leopold, Sušnik Josip, Škofic Albin, Špolar Alojzij, Šporn Rajko, Tepež Anton, Trnkoczy pl. Zaszkal Zdenko, Vončina Vinko, Zalar Stanko. Skupaj 54.

VI. razred.

Ahac Alojzij, Breclj Anton, Bukšič Ludovik, Črmelj Nikolaj, *Dobnikar Fran*, Dovič Ivan, Godler Andrej, Hauptman Friderik, Hoge Viljem, *Kalan Josip*, Kastelic Leon, Koprivec Josip, Kristl Josip, Krulec Alojzij, Kušar Ivan, Lenarčič Edvard, Mavrič Alojzij, Miculinič Ciril, Novljan Fran, Ocvirk Rudolf, Porenta Ivan, Pučko Josip, Rejc Emil, Rijavec Anton, Spreitzer Janko, Škafar Ivan, Škrjanec Stanko, Tokan Jaroslav, Vidic Ciril, Weibl Marijan, Wernig Ciril, Zalokar Srečko, Zor Adolf, Zrimšek Viktor, Zupanc Alojzij. Skupaj 35.

D. Šolski dnevnik l. 1918/19.

Začetek šolskega leta. Vsled razglasa mestnega šolskega sveta z dne 2. sept. 1918, se je pričelo šolsko leto 1918/19 na vseh mestnih ljudskih šolah ljubljanskih dne 16. septembra ob osmih zjutraj s sv. mašo in s klicanjem sv. Duha in dne 17. septembra 1918 pa z rednim šolskim poukom.

Konference. Okrajne učiteljske konference zaradi vojnih razmer tudi letos ni bilo. — Domačih učiteljskih konferenc je imelo učiteljstvo deset. Obravnavalo se je o došlih razpisih, o zalogi ubožnih knjig, o šolskem redu in vedenju učencev, o šolskem zdravstvu, o učni metodi, o učnih uspehih in napredku, o domači vzgoji itd. Na I. domači učit. konferenci, ki je bila dne 17. septembra 1918, je šolski vodja prisotno učiteljstvo tako-le nagovoril:

Slavni učiteljski zbor!

Konstatujem sklepčnost in odvarjam I. konferenco v novem šolskem letu. Ob tej priliki vas vse prav toplo pozdravim, želeč vsem trdnega zdravja, potrpežljivosti in vstrajnosti, da bomo kos težavnemu delu in veliki odgovornosti, ki nas čaka; zakaj tudi letošnje šolsko leto začnemo pod vojnimi razmerami in še vedno s skrčenim poukom. Kar se tiče skrčenega pouka, bomo letos toliko na boljem, ker sta se izselili iz našega šolskega poslopja II. in III. m. šola, pač pa ostane pod našo streho še vedno IV. m. šola. Vsled teh razmer bomo imeli letos nerazdeljen dopoldanski, oziroma popoldanski pouk, in sicer prve tri dni v tednu popoldne od 2. do 5. ure in zadnje tri dni pa dopoldne od 8. do 12. ure, skupaj torej 21 ur na teden. Z dobro voljo, s pridno pripravo in z ljubeznijo do mladine bomo tudi pod temi razmerami dosegli, kar bo največ mogoče. Seveda se bomo morali letos boriti z novim nedostatkom, ki bo zelo oviral zadovoljiv napredek učencev, namreč: nastalo je vsled vojnih razmer veliko pomanjkanje papirja, šolskih zvezkov, peres in drugih šolskih potrebščin. Pomagati si bode moral vsakdo sam, kakor bo vedel in znal. Zanimarjati ne smemo pisanja in pismenih nalog, zakaj pisanje in pismeni izdelki, šolski in domači, so vez med šolo in domom, ki dajo staršem priliko, presoditi, kako napreduje otrok v šoli in kako izpolnjuje učitelj svojo dolžnost.

Starši šolske mladine so naši prvi nadzorniki, zato skrbimo, da ohranimo dober glas med starši sebi in naši šoli.

Vsled vojnih razmer je tudi vzgoja otrok silno trpela. Zategadel bomo morali na vzgojo otrok — šolsko in domačo — obračati posebno pažnjo. Zato bo pri vseh naših lokalnih konferencah na dnevnem redu točka: „vzgoja otrok“.

Torej dela bo na vse strani dovelj. In če bomo šli z ljubeznijo v srcu do slovenske mladine na delo, bomo izvršili v teku leta velekorisno delo za blagor slovenskega naroda. Temelj vsemu našemu delu pa bodi

npravni pravec krščanske etike, ker sem prepričan, da imajo zadnjo in končno veljavno besedo o bodočnosti našega naroda npravne moči. Realizacija npravnega ideala pa ni brez religije. Čim višje bosta stala npravnost in pravo, tem lažje se bo dvignil naš narod tudi družabno in gospodarsko. Za naš učiteljski zbor bodi pri vzgojnem delu merodajna le taka etika.

V tem znamenju otvarjam novo šolsko leto in vas vse še enkrat najiskrenejše pozdravljam z zagotovilom, da bo imel vsak član našega čislanskega učiteljskega zbora v meni odkritosrčnega, pravičnega in blagohotnega predstojnika in prijatelja.

Sprejem in pozdrav knezoškofa.

Presvetli gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič je izvršil meseca oktobra in novembra 1918 vizitacijo šentpeterske župnije v Ljubljani. Šentpeterski župljani, katerim pripada tudi mladina prve mestne šole, so izkazali ob tej priliki našemu odličnemu cerkvenemu vladiki vso svojo hvaležnost in ljubav, ki veže srca župljanov in njega, ki je v veliki uri našega naroda stopil odkrito in neustrašeno v prve vrste bojevnikov za boljšo bodočnost milega slovenskega naroda. V soboto, dne 9. novembra, ob poldveh popoldne je bil pred župno cerkvijo šentpetersko slovesen sprejem, katerega se je udeležila tudi mladina I. mestne šole s svojim učiteljstvom. Mladina, okinčana s trobojnimi znaki in s slovenskimi, hrvatskimi in srbskimi zastavicami, je presvetlega vladiko pozdravila z navdušenimi živijoklici, v imenu učiteljskega zbora in mladine ga je pa nagovoril in pozdravil nadučitelj Jakob Dimnik.

Zdravstveno stanje ni bilo posebno ugodno. Mladina je bolehalo na španski hripi in griži. Zaradi tega je bil pouk od 4. oktobra pa do 4. novembra 1918 prekinjen. Umrli so med šolskim letom trije učenci, in sicer: † **David Ambrožič**, učenec II. b razreda, je umrl dne 29. septembra 1918 v deželni bolnišnici na griži. — † **Stanko Podboj**, učenec IV. c razreda, je umrl dne 13. oktobra 1918 na španski bolezn. — † **Vladimir Ogrin**, učenec II. a razreda, je umrl dne 10. februarja 1919.

Součenci so položili prezgodaj umrlim in pridnim tovarišem cvetje na grob ter jih spremili v spremstvu svojih učiteljev s šolsko zastavo k zadnjemu počitku k Sv. Križu. Poleg roditeljev, sorodnikov in prijateljev žaluje za njimi tudi I. m. šola. „Zgodaj so končali, pa so izpolnili veliko let; zakaj njih angelske duše so dopadle Bogu, zato je hitel, da jih vzame izmed hudobij.“ N. v m. p.!

Pouk v letošnjem šolskem letu se je vršil zaradi vojnih razmer in bolezn zelo n e r e d n o. Od 16. septembra do 5. novembra smo imeli pol-dnevni pouk, ker je imela svoje prostore v I. m. šoli tudi IV. m. deška ljudska šola. Od 4. oktobra do 4. novembra je bila šola zaprta zaradi španske hripe. Od 4. pa do 13. novembra smo imeli po dolgem času zopet redni celodnevni pouk; dne 13. novembra je pa zasedlo poslopje voja-

štvo, ki je ostalo tam do Božiča. Ves ta čas smo imeli zopet poldnevni pouk, in sicer na II. mestni šoli. Dne 3. januarja smo se preselili zopet nazaj na I. m. šolo, kjer se je vršil do 13. januarja zopet redni celodnevni pouk. Od 13. pa do 20. januarja so v šolskem poslopju žigosali bankovce; zaradi tega ta čas ni bilo pouka. Od 21. januarja do 21. maja smo imeli zopet redni celodnevni pouk; ta dan je pa zasedlo poslopje jugoslovansko (srbsko) vojaštvo; zaradi tega je bil pouk zopet prekinjen do 4. junija. Od tega dne dalje smo imeli zopet redni celodnevni pouk.

Višji šolski svet. S 1. januarjem l. 1919 je začel poslovati za vse ozemlje Narodne vlade SHS v Ljubljani — oddelek za uk in bogočastje — v smislu naredbe štev. 111 z dne 21. novembra 1918 celokupne vlade SHS v Ljubljani ustanovljeni višji šolski svet, ki je prevzel vse posle nekdanjih deželnih šolskih svetov.

Stoletnica smrti Valentina Vodnika. Vsled odredbe Narodne vlade SHS v Ljubljani — oddelek za uk in bogočastje, z dne 30. decembra 1918, štev. 10.361, je praznoval slovenski narod dne 8. januarja 1919 stoletnico smrti prvega svojega pesnika Valentina Vodnika. Vsled odredbe poverjenišтва za uk in bogočastje se je proslavil ta dan tudi na vseh šolah s primerno šolsko slavnostjo.

Nemščina kot drugi jezik na ljudskih in meščanskih šolah. Na podstavi odredbe višjega šolskega sveta z dne 20. januarja 1919, št. 660, in na podstavi konferenčnega sklepa z dne 24. januarja 1919 se je nemščina kot obvezen predmet z drugim semestrom na I. m. šoli popolnoma odpravila. Ure, ki so bile predpisane za nemščino, so se nadomestile s slovenščino, računstvom in realijami.

Učiteljski tečaji za priučitev srbohrvaškega jezika. Vsled odredbe Narodne vlade SHS, poverjenišтво za uk in bogočastje, z dne 30. decembra 1918, štev. 272, so se otvorili v Ljubljani za vse ljubljansko učiteljstvo dne 17. februarja 1919 trije učiteljski tečaji za priučitev srbohrvaškega jezika. Tečaji so trajali do konca šolskega leta 1918/19.

Srbohrvaški jezik na I. m. šoli. Dne 14. maja 1919 se je pričelo na I. m. šoli s poukom srbohrvaškega jezika, in sicer za letos samo v šestem razredu.

Slike prestolonaslednika Aleksandra. Mestna občina ljubljanska je darovala I. m. šoli 13 slik prestolonaslednika Aleksandra, ki jih je založila tukajšnja umetniška propaganda.

Šolski zdravnik dr. Mavricij Rus je dne 2. januarja 1919 po večletnem vojnem odmoru zopet nastopil službo šolskega zdravnika.

Roditeljski večer. Dne 13. junija je priredilo šolsko vodstvo za starše šolske mladine predavanje za starše. Predaval je šolski zdravnik g. dr. Mavricij Rus ob prav obilni udeležbi: „Kako je treba staršem v prvi vrsti skrbeti za zdravje otrok.“ Zelo zanimivemu in poučnemu predavanju, ki je trajalo poldrugo uro, so sledili poslušalci z največjo napetostjo do konca. Po predavanju se je pa razvil med starši in učiteljstvom prav živahen razgovor o napredku in vedenju učencev.

Spominski dan narodnih mučenikov. Dne 30. aprila so bili pokopani v stolni cerkvi sv. Marka v Zagrebu ostanki narodnih mučenikov Petra Zrinskega in Franje Krste Frankopana. Predsedstvo deželne vlade za Slovenijo je odredilo, da se je dan 30. aprila 1919 v Ljubljani praznoval kot spominski dan. Ta dan se je darovala v stolnici maša zadušnica, katere so se udeležili člani deželne vlade. Na javnih poslopjih so bile razobešene narodne zastave. Na šolah je bila ena ura med poukom posvečena spominu Zrinskega in Frankopana.

Cepljenje koz. Dne 23. junija je cepil šolski zdravnik g. dr. Mavricij Rus učencem koze.

Šolarski izlet. Dne 18. junija so imeli učenci IV., V. in VI. razreda v spremstvu svojih razrednikov izlet v Vintgar, Gorje in na Bled.

Verske vaje. Vsako nedeljo in praznik so imeli učenci pod nadzorstvom učiteljstva skupno šolarsko mašo s propovedjo. Sv. mašo je daroval č. g. katehet Pavel Zajc; peli so pri službi božji pod spretnim vodstvom g. učitelja Josipa Ambrožiča učenci IV. b in V. razreda. Vsem bodi izrečena na tem mestu prav topla zahvala šolskega vodstva. Najtoplejšo zahvalo izreka šolsko vodstvo tem potom tudi predstojništvu cerkve Srca Jezusovega, ki je dalo dragevolje in brezplačno za šolarske maše cerkev na razpolago. — Pri s p o v e d i, oziroma pri sv. obhajilu so bili učenci med šolskim letom trikrat. — Dne 19. junija se je vdeležila šolska mladina pod nadzorstvom učiteljstva procesije presvetega Rešnjega Telesa pri stolni cerkvi. — Dne 21. junija je praznovala šolska mladina pod nadzorstvom učiteljstva s slovesno službo božjo praznik sv. Alojzija in hkrati praznik prvega sv. obhajila. Ta dan je bil pouka prost. — Izven šolskega časa je pripravljal g. katehet Pavel Zajc učence za zakrament sv. birme, sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa.

Dobrotniki. Dobrotnikov je imela šola, oziroma šolska mladina tudi letos prav obilo. In ti so v današnjem času posebno dobrodošli. S podporo narodne vlade SHS in mestne občine ljubljanske se je prehranjevalo 15 učencev v „Dnevnem zavetišču“, 128 učencev je pa prejelo čevlje in 27 pa obleko. Kakor druga leta, so dobivali tudi letos nekateri ubogi učenci brezplačno hrano pri čč. oo. Lazaristih, pri čč. mm. Uršulinkah, pri čč. oo. Frančiškanih, v „Domovini“, v ljudski in dijaški kuhinji in v zasebnih hišah. Ameriške prehranjevalne akcije je bilo deležno 276 učencev in odbor SHS za siročad je obdaroval 45 učencev deloma z obleko, deloma z obutvijo. 23 učencev je imelo popolno oskrbo v zavetišču v Bohoričevi ulici.

Največja dobrotnica mestne šolske mladine je pa mestna občina ljubljanska, ki gradi in vzdržuje vsa mestna šolska poslopja, preskrbuje vso šolsko opravo, daje ogromne podpore za stvarne šolske potrebščine, za učila in samoučila, za knjižnico, za šolske knjige in druge šolske potrebščine, za vzdrževanje Dневnih zavetišč in za obutev ubogi mestni šolski mladini.

Vsem tem blagim dobrotnikom in podpirateljem šole in šolske mladine bodi izrečena na tem mestu pristrčna zahvala. Bog povrni! Bog nam jih ohrani od prvega do zadnjega tudi še nadalje naklonjene šoli in šolski mladini!

Nadzorovanje šole. Dne 17. junija je prisostvoval pouku v veronauku nadzornik za veronauk stolni kanonik vč. g. Ignacij Nadrah.

Vidov dan 1389-1914. Dan 28. junija 1389 in leta 1914 — Vidov dan — je najvažnejši in najpomembnejši dan za usodo našega celega naroda. Leta 1389 se je vršila ona strašna in za naš narod tako pomembna bitka na Kosovem polju. Vidov dan l. 1914 je dal pa znamenje za boj proti stari Avstriji, ki je hotela zaslužniti cel jugoslovanski rod. V tem smislu se je predavalo mladini I. m. šole učni stopnji posameznih razredov primerno dne 28. junija. Po končanem predavanju so se zapele po vseh razredih naše himne in sicer: „Hej Slovani!“ — „Rado ide Srbin v vojnike“. — „Lepa naša domovina“ in na to pa: „Bože pravde...“ Po končanem petju so se izpustili učenci domu in je bil nadalje ta dan pouka prost. V spomin na ta velepomembni dan se je pripel šolski zastavi trak v mestnih barvah, z napisom: „V spomin na Vidov dan 1389-1914.“

God njegovega Veličanstva kralja Petra I. je praznovala šolska mladina z učiteljstvom dne 29. junija s službo božjo, pri kateri so zapeli učenci srbsko in našo himno „Bože pravde...!“ O našem kralju Petru se je predavalo že prejšnje dni po razredih. Med drugim se je povedalo učencem tudi, da je dne 25. junija preteklo 16 let, odkar je nastopil vlado kralj Peter, katerega je izvolila srbska narodna skupščina. Kralj Peter je doživel osvobojenje in ujedinjenje jugoslovanskega naroda, za kar se je boril v mladosti z bosanskimi ustaši. Zdaj se kralj Peter, ki je moral prestati težko Kalvarijo preko Albanije, vrača v novo domovino, v Jugoslavijo, kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Sklep šolskega leta. Vsled odredbe višjega šolskega sveta se je končalo šolsko leto v soboto, 5. julija 1919, z zahvalno službo božjo in z razdelitvijo šolskih naznanil in odpustnic. Po končani službi božji so zapeli vsi učenci z velikim navdušenjem 1. in 2. kitico Zahvalne pesmi ter narodno himno:

Lepa naša domovina,
oj junaška zemlja mila;
stare slave dedovina,
da bi vedno častna bila!
Mila, kakor si nam slavna,
mila si nam ti edina,
mila koder si nam ravna,
mila, koder si planina.

Blagoslov naj se razliva
v tvojih poljih in lesovih;
Bog ljubezni naj prebiva
v tvojih selih in domovih!
V božjem dihu, v božjem varstvu
tvoja ladja varno plava.
Mir s teboj po vsem vladarstvu,
tvojim sinom večna slava!

In na to pa dve kitici veličastne srbske narodne himne, in sicer:

Bože pravde, ti što spase od propasti do sad nas,
čuj i od sad naše glase i od sad nam budi spas!
Močnom rukom vodi, brani budućnosti srpske brod.
Bože spasi, Bože hrani, srpskog kralja, srpski rod!

Iz mračnoga sinu groba srpske krune novi sjaj,
nastala je nova doba, novu sreću Bože daj!
Kraljevinu srpsku brani petvekovne borbe plod;
kralja **Petra** Bože hrani, moli ti se srpski rod!
Aleksandra Bože hrani, moli ti se srpski rod!

Naznanila o začetku šolskega leta 1919/20.

a) Šolsko leto 1919/20 se prične na vseh mestnih ljudskih šolah dne 16. septembra 1919 ob 8. zjutraj s sv. mašo in klicanjem sv. Duha.

Vpisovanje učencev bo dne 14. in 15. septembra v šolskem poslopju.

Pri vpisovanju se je zglašati z zadnjim šolskim naznanilom, nanovo vstopivšim učencem pa tudi s krstnim listom in z izpričevalom o stavljenih kozah.

b) Vsled razpisa c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 3. julija 1902, št. 510, se v mestne šole ne sprejemajo nanovo učenci, ki prebivajo zunaj Ljubljane.

Uradne ure med počitnicami.

Uradne ure za stranke bodo med počitnicami vsako soboto od 10. do 11. ure dopoldne v voditeljevi pisarnici.

V Ljubljani, dne 5. julija 1919.

Šolsko vodstvo.

SLOVANSKA KNJIZNICA LJUBLJANA

K ČS

D 467/1918/1919

9011838

COBISS •